A webarchiválás oktatási célú felhasználása a KDS keretei között

A webarchívumról

Egy olyan, nemzeti szintű webarchívumot kívánunk létrehozni, amely az interneten nyilvánosan megjelenő, digitalizált vagy eleve digitálisan született magyar és magyar vonatkozású kulturális örökség hosszú távú megőrzésének feladata mellett képes kiszolgálni az oktatás, a tudományos kutatás, az állami szervek, az üzleti szféra és az egyes internet használók igényeit is. Az archívum megvalósulásával a most csak jelen időben létező magyar internetnek „múltja" is lesz, és olyan lehetőségek nyílnak meg a mai és a jövőbeli felhasználói számára, amelyek jelenleg nem, vagy csak nehézkesen valósíthatók meg. Például megszűnt weboldalak megtalálása, régi vagy jelenkori webhelyek helyreállítása, weboldalak időbeli változásának elemzése és vizualizálása, stabil hivatkozhatóság a tudományos publikációkban és a tananyagokban, idődimenziót is tartalmazó szöveg- és adatbányászati alkalmazások futtatása, internettörténeti kutatások és oktatások, igény szerinti webarchiválás… A 2017-2018-as években lezajlott előkészítő fázis után 2019-től egy üzemszerűen működtethető rendszer kiépítése a cél, mely várhatóan 2020-tól már alkalmas lesz nagy tömegű magyar webtartalom rendszeres mentésére, megőrzésére és szolgáltatására.

Kapcsolódás a KDS-hez

A webarchívum a Közgyűjteményi Digitalizálási Stratégiában megfogalmazott oktatási célok megvalósításához tud hozzájárulni:

1. Ennek egyik lehetséges formája egy *virtuális webtörténeti múzeum és tananyag* létrehozása. Ezt a Webtartalom Koordinációs Osztállyal közösen valósítanánk meg és felhasználnánk hozzá az Internet Archive-ban és máshol még megtalálható, a magyar web korai korszakából származó mentéseket, a hőskorban tartalomfejlesztéssel foglalkozó szakemberek visszaemlékezéseit, valamint a Magyar Elektronikus Könyvtárban és az Elektronikus Periodika Archívumban lévő korabeli tanulmányokat és híreket ezekről az online szolgáltatásokról. Továbbá egy felhívást is közreadnánk, hogy akinek vannak a magyar internet első 15 évéből származó webanyagai, képernyőfotói, írásai, az küldje be és ezekből is válogatunk.

2. Ugyancsak *crowdsourcing* formájában, diákok és tanárok segítségét kérnénk ahhoz, hogy gyűjtsék össze azoknak a webhelyeknek az URL címeit, amelyek saját környezetükkel (iskola, település, kistérség, tájegység) vagy kultúrájukkal (korosztály, népcsoport) foglalkoznak. Hasonló gyűjteséket kezdeményeznénk tantárgyakkal és tananyagrészekkel (pl. magyar nyelv, művészettörténeti korszakok), illetve évfordulós eseményekkel kapcsolatosan is. Ezeket a honlapokat és egyéb webes műfajokat az OSZK archiválná és amelyeknél engedélyt kapunk a nyilvános szolgáltatásra, azok esetében stabil URL címeket és hosszú távú hozzáférést tudunk biztosítani, így sokkal megbízhatóbb módon lehet őket felhasználni az oktatásban.

3. Készítenénk továbbá egy *oktatóanyagot a személyes célú archiváláshoz*, hiszen nemcsak nemzeti szinten és hosszú távon kell megőrizni internetes tartalmakat, hanem arra is szükség van, hogy az emberek a saját online anyagaikat le tudják menteni, vagy például tanuláshoz, munkához töltsenek le a webről fájlokat, amelyekkel azután dolgozni is tudnak.

Budapest, 2019. 01. 10.